

Як інтегрувати у ЦНАП послуги з державної реєстрації актів цивільного стану

29.03.2021

Послуги з державної реєстрації актів цивільного стану (далі – ДРАЦС) є одними з найважливіших для громадян і найактуальніших для інтеграції їх у ЦНАП. Можливість комплексного надання адміністративних послуг за моделлю життєвих ситуацій суттєво залежить від наявності у ЦНАП саме цих послуг.

1. Які послуги в сфері ДРАЦС надаються і ким?

Відповідно до статті 3 Закону України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану» (далі – Закон про ДРАЦС) державна реєстрація актів цивільного стану є обов'язковою.

Державній реєстрації підлягають народження фізичної особи та її походження; шлюб; розірвання шлюбу; зміна імені; смерть; внесення змін до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання. Такі відомості підлягають обов'язковому внесенню до Державного реєстру актів цивільного стану громадян (далі – реєстр ДРАЦСГ).

У сфері ДРАЦС надаються і інші послуги, прирівняні згідно з ч. 3 ст. 3 Закону «Про адміністративні послуги» до адміністративних: повторна видача свідоцтв про ДРАЦС, надання витягів з реєстру ДРАЦСГ.

Суб'єктами надання адміністративних послуг у сфері ДРАЦС є:

- районні, районні у містах, міські (колишніх міст обласного значення), міськрайонні, міжрайонні відділи державної реєстрації актів цивільного стану міжрегіональних управлінь Міністерства юстиції України (далі – відділи ДРАЦС). Відділи ДРАЦС надають усі адміністративні та прирівняні до них послуги у цій сфері;

- виконавчі органи сільських, селищних і міських (крім колишніх міст обласного значення) рад. Часто це не повноцінні виконавчі органи, а лише окремі уповноважені особи. Відповідно до закону вони мають обмежене коло повноважень у сфері ДРАЦС і можуть надавати лише три адміністративні послуги: з державної реєстрації народження, шлюбу, смерті. Відповідно до ст. 38 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» повноваження у сфері ДРАЦС віднесено до делегованих повноважень.

Нюанс. Є випадки, коли на одній території – міста чи селища-«старого» райцентру – можуть бути два суб'єкти надання адмінпослуг з державної реєстрації народження, шлюбу, смерті – відділ ДРАЦС та виконавчий орган/уповноважена посадова особа органу місцевого самоврядування (далі – ОМС). Здійснення ОМС самостійно повноважень у сфері ДРАЦС особливо актуально після створення ОТГ/укрупненої тергромади та/або утворення ЦНАП ОМС як інтегрованого офісу надання послуг.

2. Особливості надання адміністративних послуг у сфері ДРАЦС через ЦНАП (згідно з наказом Мін'юсту від 29.08.2019 №2825/5)

Державна реєстрація актів цивільного стану (без деталізації самих послуг) внесена до Переліку адміністративних послуг органів виконавчої влади, які надаються через центр надання адміністративних послуг, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16.05.2014 № 523 (зі змінами). Згідно з п. 3 ч. 11 цього розпорядження надання послуг ДРАЦС здійснюється через ЦНАП за переліком таких послуг, що визначається Мін'юстом, а також на основі узгоджених рішень між територіальними органами Мін'юсту та органами, якими утворено ЦНАП.

Наказом Мін'юсту від 29.08.2019 № 2825/5 «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів у сфері державної реєстрації актів цивільного стану» (зі змінами) визначено послуги, які можуть надаватися через ЦНАП (це всі адміністративні послуги у сфері ДРАЦС з окремими винятками в межах відповідних послуг).

Варто взяти до уваги, що згідно з ч. 1 ст. 12 Закону «Про адміністративні послуги» (зі змінами від 03.11.2020) Уряд тепер має затверджувати перелік адміністративних послуг органів виконавчої влади та адміністративних послуг, що надаються ОМС у порядку виконання делегованих повноважень, і які є обов'язковими для надання через ЦНАП. Тобто розпорядження № 523 (в оновленій редакції) набуде обов'язкового характеру для ОМС.

Наказом Мін'юсту від 29.12.2018 № 4186/5 «Про затвердження типових інформаційних карток адміністративних послуг у сфері державної реєстрації актів цивільного стану» для усіх адміністративних послуг у сфері ДРАЦС затверджено типові інформаційні картки з визначенням можливості надання таких послуг через відділи ДРАЦС (у повному обсязі) та ЦНАП (з певними винятками в межах відповідних послуг).

У главі 2 розділу II Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні, затверджених наказом Мін'юсту від 18.10.2000 № 52/5 (далі – Правила ДРАЦС), визначено механізм надання послуг у сфері ДРАЦС через ЦНАП. Прийняття заяв для отримання послуг здійснюється адміністратором ЦНАП з допомогою програмних засобів ведення реєстру ДРАЦСГ, крім випадків, коли заява для отримання певних послуг має формуватися через Єдиний державний веб-портал електронних послуг (зокрема, для надання комплексної послуги «Малютко»).

Відповідно до Правил ДРАЦС механізм надання послуг через адміністратора ЦНАП передбачає взаємодію лише з відділами ДРАЦС Мін'юсту як суб'єктами надання послуг ДРАЦС. Подання заяв у такий спосіб адміністратором ЦНАП ОМС посадовій особі цього ж ОМС, яка здійснює повноваження ДРАЦС, не передбачено. Відповідно у сільських, селищних, міських (колишніх міст районного значення) рада адміністратори ЦНАП не можуть приймати документи щодо ДРАЦС та передавати їх секретарям рад (чи іншим посадовцям) для проведення державної реєстрації у бек-офісі, оскільки актовий запис цивільного стану згідно з вимогами законодавства в такому випадку має складатися у присутності заявника та засвідчуватися його власним підписом. Хоча це обмеження не унеможливує в цілому надання послуг у сфері ДРАЦС у ЦНАП ОМС із застосуванням інших інструментів, про що буде йтися нижче.

3. Інструменти інтеграції послуг ДРАЦС у ЦНАП

Графічне представлення інструментів інтеграції послуг ДРАЦС у ЦНАП наведено на рис.1.

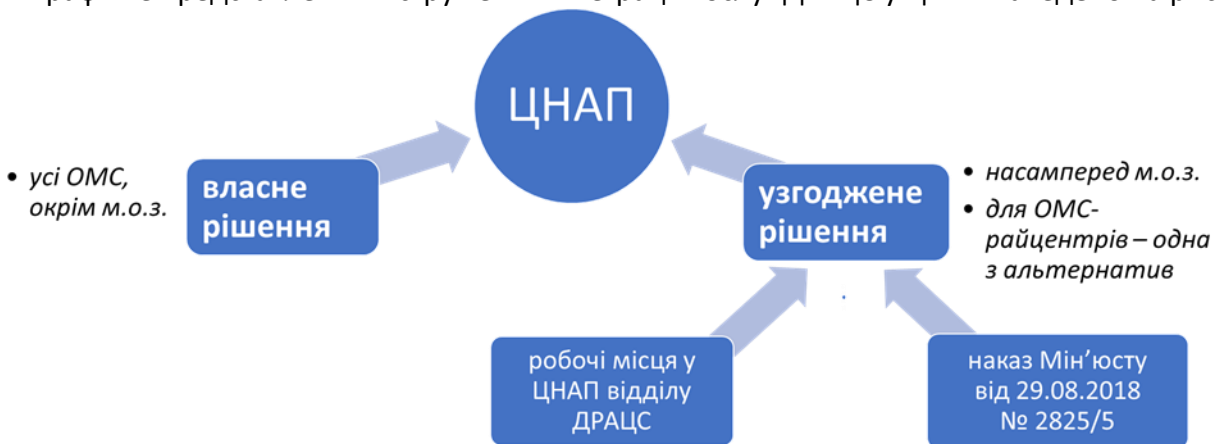

Рис.1. Інструменти інтеграції послуг ДРАЦС у ЦНАП (скорочення «м.о.з.» вжито стосовно колишніх міст обласного значення)

1. **Власне рішення** – в ОМС, які самостійно здійснюють повноваження у сфері ДРАЦС і утворили ЦНАП.

Для сільських громад, а також селищ та колишніх міст районного значення, які не є адміністративними центрами «старих» та нинішніх районів і де відсутні відділи ДРАЦС, цей процес досить простий. Додаткові узгоджені рішення з територіальними органами Мін'юсту не потрібні.

ОМС визначає посадову особу на проведення ДРАЦС на території відповідної громади та фізично розміщує її робоче місце у ЦНАП, поклавши на цю посадову особу ще й функції/повноваження адміністратора ЦНАП.

У сільських і селищних та міських (колишніх міст районного значення) радах на проведення ДРАЦС уповноважували, як правило, секретарів місцевих рад та/або їх виконкомів, хоча закон такої вимоги не встановлює. Ця «традиція» і сьогодні стримує окремі ОМС від прийняття інших рішень. В ОТГ/укрупнених територіальних громадах створюються більш чисельні та спроможні виконавчі органи. Отже, можна уповноважити для надання послуг ДРАЦС інших фахівців, зокрема зі штату ЦНАП. Важливо, щоб вони мали належну кваліфікацію для якісного виконання цих повноважень та надання послуг мешканцям. Це також підтверджено в листі Мін'юсту від 30.04.2020 № 19855/10510-33-20/8.4.2 (витяг з листа – в додатку 1).

ОМС має внести послуги ДРАЦС до переліку послуг, що надаються в ЦНАП, та з урахуванням типових інформаційних карток розробити і власним рішенням затвердити інформаційні картки, а також технологічні картки на ці послуги.

Важливо, що ОМС в «старих» та нинішніх райцентрах (де наразі є тільки відділ ДРАЦС Мін'юсту) також можуть використовувати можливості Закону про ДРАЦС, згідно з яким виконавчі органи селищних та міських рад (крім колишніх міст обласного значення) можуть здійснювати повноваження у сфері ДРАЦС самостійно. І це актуально нині саме для ОМС в «старих» та нинішніх райцентрах, де переважно продовжують роботу відділи ДРАЦС і при цьому утворені ОТГ/укрупнені територіальні громади з певною кількістю старостинських округів та/або власний ЦНАП. І саме такий спосіб інтеграції послуг з державної реєстрації народження, шлюбу, смерті у ЦНАП райцентрів суттєво кращий від передбаченого наказом Мін'юсту від 29.08.2019 № 2825/5, оскільки ці послуги можуть бути надані відвідувачу невідкладно за один візит у ЦНАП (чи його ВРМ у старостинському окрузі).

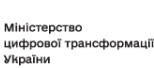
Стосовно інтеграції до ЦНАП ОМС ширшого переліку послуг ДРАЦС (додатково до реєстрації народження, шлюбу, смерті, якщо у цьому є потреба) очевидно може бути використаний механізм узгодженого рішення відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.05.2014 № 523 (зі змінами) та наказу Мін'юсту від 29.08.2019 № 2825/5 – за аналогією з колишніми містами обласного значення. ЦНАП ОМС тоді зможе здійснювати прийом заяв на інші послуги у сфері ДРАЦС, які не є невідкладними (заяви розглядатимуться відділом ДРАЦС).

2. **«Узгоджене рішення»** (меморандум, угода, договір, обмін листами) – щодо адміністративних послуг, що надаються через ЦНАП відділами ДРАЦС.

2.1) послуги через адміністраторів ЦНАП.

У колишніх містах обласного значення – це узгоджене рішення між територіальним органом Мін'юсту та ОМС, що утворив ЦНАП, відповідно до наказу Мін'юсту від 29.08.2019 № 2825/5. Цим узгодженим рішенням мають бути визначені конкретні послуги, які надаватимуться у ЦНАП такого ОМС і бажано, щоб вони були наближені до визначеного законом максимуму. Вирішення цих питань залежить і від спроможності ЦНАП кваліфіковано працювати з такими послугами, зважаючи на їх особливості.

Хоча загалом такий підхід надання послуг наразі важко назвати ефективним, особливо якщо неможливо фізично розмістити відділ ДРАЦС в одному приміщенні з ЦНАП. Адже ЦНАП приймає документи, передає їх до відділу ДРАЦС для опрацювання, і лише потім може видати громадянам

результат. Цей механізм ускладнює отримання громадянами частини послуг, які за законом мають надаватися у день звернення (а на практиці – невідкладно), а також виникає потреба у двох візитах споживача послуг до ЦНАП. Це очевидно гірше, ніж звернення безпосередньо у відділ ДРАЦС, де ці послуги надаються невідкладно.

Проте, для надання послуг за моделями життєвих ситуацій інтеграція послуг ДРАЦС до ЦНАП у колишніх містах обласного значення однозначно є позитивом.

За такого варіанту інтеграції послуг ДРАЦС для надання через ЦНАП, відповідний територіальний орган Мін'юсту має затвердити для такого ЦНАП інформаційні та технологічні картки, а ЦНАП ОМС має внести такі послуги до свого переліку.

2.2) послуги надаються суб'єктами надання адміністративних послуг (розміщення робочих місць працівників відділу ДРАЦС у ЦНАП).

У містах та селищах, які є адміністративними центрами «старих» та нинішніх районів, а також у колишніх містах обласного значення можливий варіант, коли весь відділ ДРАЦС фізично переміщується у приміщення ЦНАП. Таким чином можна і суттєво покращити умови роботи працівників відділу ДРАЦС, якщо ОМС створює належну інфраструктуру ЦНАП, а також використовувати всі наявні інструменти, які доступні у ЦНАП – зону очікування, електронну систему керування чергою, іншу супутню інфраструктуру (дитячі куточки, сповивальні столики, термінали для сплати тощо). Під час реалізації цього варіанту необхідно, облаштовуючи приміщення, створити умови для збереження архіву, бланків тощо. Кінцева мета такого рішення – це покращити якість надання послуг, зокрема і за моделлю життєвих ситуацій.

4. Практичні кроки для інтеграції послуг ДРАЦС у ЦНАП ОМС та на ВРМ

У випадку наявності в ОТГ/укрупненій тергромаді старостинських округів, відповідні послуги ДРАЦС можуть надаватися і у ЦНАП (переважно в адміністративному центрі громади), і старостами та/або посадовими особами на ВРМ ЦНАП.

Поки такої можливості за чинним Законом про ДРАЦС позбавлені ОТГ/укрупнені тергромади, адміністративними центрами яких є колишні міста обласного значення. Як наслідок, послуги ДРАЦС централізуються та надаються мешканцям сільських населених пунктів, які ввійшли до складу такої громади, лише відділом ДРАЦС або через ЦНАП відповідно до наказу Мін'юсту від 29.08.2019 № 2825/5. У Верховній Раді України зареєстровано законопроект № 4382, який має вирішити цю проблему.

Рекомендації щодо уповноваження посадових осіб ОМС на надання послуг у сфері ДРАЦС, зокрема в територіальних громадах, які є адміністративними центрами «старих» та нинішніх районів, та організація виконання цих повноважень у старостинських округах ОТГ/укрупнених тергромад:

1. Рішенням місцевої ради (далі – Рішення) або рішенням чи розпорядженням виконавчого органу місцевої ради уповноважити посадових осіб ОМС на проведення ДРАЦС.

Якщо у громаді наявні старостинські округи, додатково у Рішенні (або окремими рішеннями), необхідно уповноважити старост або інших посадових осіб на проведення ДРАЦС на території старостинського округу. При цьому, в Рішенні потрібно визначити адміністративно-територіальні межі здійснення цих повноважень (тобто територія сіл, селищ, на яку поширюються повноваження відповідного старости чи інших посадових осіб);

2. Цим же Рішенням, або окремим рішенням чи розпорядженням виконавчого органу місцевої ради покласти на відповідальну посадову особу ОМС за проведення ДРАЦС у адміністративному центрі громади відповідальність за зберігання бланків свідоцтв (одержання їх у відділі ДРАЦС та подання звітності, видача відповідальним за ДРАЦС у старостинських округах, ведення обліку та контролю використання бланків в межах всієї громади), а також покласти

відповідальність за одержання, зберігання, використання бланків свідоцтв на відповідальних посадових осіб за проведення ДРАЦС у старостинських округах. Порядок ведення обліку і звітності про використання бланків свідоцтв про державну реєстрацію актів цивільного стану, а також їх зберігання, затверджений наказом Мін'юсту від 29.10.2012 № 1578/5 (зі змінами), надає можливість ОМС визначати уповноважених осіб за проведення ДРАЦС у інших (крім адміністративного центру громади) населених пунктах та врегульовує всі питання, пов'язані зі зберіганням, обліком, використанням бланків в межах всієї ОТГ/укрупненої тергромади.

Крім того, відповідно до п. 3.3 зазначеного вище Порядку, на період тимчасової відсутності особи, відповідальної за проведення ДРАЦС та зберігання бланків свідоцтв, треба визначити особу, яка виконуватиме її обов'язки. Механізм взаємозаміни треба передбачити і на період відсутності старост чи інших посадових осіб у старостинських округах, яким делеговані повноваження у сфері ДРАЦС;

3. Рішенням місцевої ради внести повноваження ДРАЦС до положення про відповідний виконавчий орган/структурний підрозділ місцевої ради, в якому посадова особа (особи) буде уповноважена на проведення ДРАЦС. У випадку введення окремої посади спеціаліста в апарат ради та її виконавчих органів – внести зміни в структуру і чисельність та штатний розпис апарату ради та її виконавчих органів. Затвердити/внести зміни до посадових інструкцій. Для уповноваження старост на проведення ДРАЦС необхідно внести зміни в положення про старосту;

4. Врегулювати всі питання щодо використання печатки під час надання послуг у сфері ДРАЦС. Відповідальні за ДРАЦС посадові особи застосовують гербову печатку ОМС з дотриманням вимог наказу Мін'юсту від 18.06.2015 № 1000/5 та інструкції з діловодства, що затверджується ОМС на підставі типової (Постанова Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 № 55 «Деякі питання документування управлінської діяльності»). Розпорядженням місцевого голови визначається порядок використання, місце зберігання гербової печатки, посадова особа, відповідальна за її зберігання, а також перелік осіб, підписи яких скріплюються гербовою печаткою. Для посадових осіб, які проводять ДРАЦС у ЦНАП та старостинських округах, виникне потреба у виготовленні номерних гербових печаток ОМС;

5. Створити умови для зберігання бланків свідоцтв, визначені пунктами 3.7 та 3.8 Порядку ведення обліку і звітності про використання бланків свідоцтв про ДРАЦС, а також їх зберігання, затвердженого наказом Мін'юсту від 29.09.2012 №1578/5 (зі змінами). При цьому місцем надання послуг ДРАЦС має бути приміщення ЦНАП, його ВРМ або кабінет старости;

6. Відповідальним посадовим особам за проведення ДРАЦС отримати в установленому порядку доступи до реєстру ДРАЦСГ.

5. Надання послуг ДРАЦС за моделлю життєвих ситуацій

Народження дитини. Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 № 691 «Про реалізацію експериментального проекту щодо створення сприятливих умов для реалізації прав дитини» у 2020 році розпочато надання комплексної послуги «єМалятко». Під час державної реєстрації народження дитини та її походження можна отримати і інші пов'язані послуги (включаючи, реєстрацію місця проживання, оформлення державної допомоги тощо). Такий сервіс в режимі офлайн можна отримати батькам дитини і в ЦНАП.

Відповідно до п. 8 частини 1 розділу III Правил ДРАЦС, якщо батьки або один з них бажає отримати послуги, передбачені Порядком надання комплексної послуги «єМалятко», затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 № 691, заява формується за допомогою програмного забезпечення Єдиного державного веб-порталу електронних послуг та після її підписання заявником реєструється у реєстрі ДРАЦСГ. Заява також містить відомості про спосіб отримання свідоцтва про народження, зокрема і в ЦНАП.

Міністерство
цифрової трансформації
України

Міністерство розвитку
громад та територій України

Якщо за результатом надання послуг, замовлених в рамках отримання комплексної послуги «ЄМалятко», передбачено видачу документа, такий документ може бути отриманий, у разі подання заяви про державну реєстрацію народження через ЦНАП, у відповідному ЦНАП.

Подати заяву для отримання комплексної послуги «ЄМалятко» батьки мають можливість онлайн з допомогою програмних засобів Єдиного державного веб-порталу електронних послуг (Портал Дія).

Одруження. Набуває поширення практика надання в ЦНАП ОМС послуги з державної реєстрації шлюбу у скорочені строки відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.07.2016 № 502-р «Про запровадження реалізації пілотного проекту щодо державної реєстрації шлюбу». Механізм надання цієї послуги передбачає обов'язкове залучення суб'єктів господарювання, які надають суб'єктам звернень платні послуги з організації проведення державної реєстрації шлюбу. Суб'єктами надання цієї послуги є або відділ ДРАЦС, або виконавчий орган/уповноважена посадова особа ОМС (крім колишніх міст обласного значення). Таку послугу вже можна отримати в ЦНАП ОМС ряду міст-учасників цього пілотного проекту. Отримавши в ЦНАП свідоцтво про шлюб, у визначених законом випадках можна відразу замовити послугу з обміну паспорта громадянина України, у зв'язку зі зміною прізвища та інші послуги, пов'язані з цією життєвою ситуацією.

6. Виклики інтеграції послуг ДРАЦС у ЦНАП

Супротив «досвідчених працівників» в сільських, селищних, міських (крім колишніх міст обласного значення) радах. Часто послуги ДРАЦС не інтегруються в ЦНАП через небажання осіб переважно з керівного складу ОМС, які їх надають, перемістити своє робоче місце в ЦНАП. Вихід – уповноважити цією компетенцією інших посадових осіб.

Організація системи єдиної нумерації актових записів в ОТГ/укрупненій тергромаді з великою кількістю старостинських округів (ВРМ). Нумерація актових записів цивільного стану кожного виду державної реєстрації починається з першого номера і ведеться послідовно протягом року з 1 січня до 31 грудня включно. У разі проведення ДРАЦС в кількох населених пунктах ОТГ/укрупненої тергромади, нумерація має бути єдиною на території всієї громади. Вихід – телефонна та інша оперативна взаємодія.

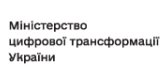
«Нераціональний механізм взаємодії» за наказом Мін'юсту від 29.08.2018 № 2825/5. «Швидкі послуги» у сфері ДРАЦС складно надавати через ЦНАП оперативно і це не зручно громадянам та персоналу ЦНАП. Вихід – фізичне розміщення працівників (відділ) ДРАЦС у приміщенні ЦНАП.

Віддалення послуг від мешканців ОТГ/укрупнених тергромад, адміністративними центрами яких є колишні міста обласного значення. Для райцентрів («старих» і нинішніх) – теж, якщо ОМС не бере ці повноваження. Вихід – налаштування послуг через наказ Мін'юсту від 29.08.2018 №2825/5, стратегічно – делегування повноважень ДРАЦС (принаймні 3-х базових послуг) усім ОМС, зокрема і колишнім містам обласного значення (законопроект № 4382).

Відомчі офіси ДРАЦС («Open Space»). Створення таких офісів на базі відділів ДРАЦС переважно в колишніх містах обласного значення сприяє територіальній розпорошеності послуг та ускладнює розвиток ЦНАП як єдиних інтегрованих офісів. Вихід – припинити цю практику. Наявну інфраструктуру, у випадку адекватності і потреби ОМС, використати для терпідрозділу ЦНАП /ВРМ тощо.

Додаткові платежі під час надання послуги з державної реєстрації шлюбу у скорочені строки. В окремих випадках такі платежі сягають від 5 до 12 тис. грн за послугу, хоча у місцевий бюджет надходить лише державне мито у розмірі 85 коп. Вихід – на законодавчому рівні раціоналізувати та впорядкувати платежі за послуги ДРАЦС.

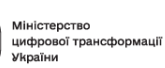
Нормативні акти:

1. Закон України від 01.07.2010 № 2398-VI «Про державну реєстрацію актів цивільного стану» (зі змінами);
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 № 691 «Про реалізацію експериментального проекту щодо створення сприятливих умов для реалізації прав дитини» (зі змінами);
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 10.11.2010 № 1025 «Про затвердження зразків актових записів цивільного стану, описів та зразків бланків свідоцтв про державну реєстрацію актів цивільного стану» (зі змінами);
4. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.07.2016 № 502-р «Про запровадження реалізації пілотного проекту щодо державної реєстрації шлюбу» (зі змінами);
5. Наказ Міністерства юстиції України від 18.10.2000 № 52/5, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 18.10.2000 за № 719/4940 «Про затвердження Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні» (зі змінами);
6. Наказ Міністерства юстиції України від 29.08.2018 № 2825/5, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 29.08.2018 за № 979/32431 «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів у сфері державної реєстрації актів цивільного стану» (зі змінами);
7. Наказ Міністерства юстиції України від 29.10.2012 № 1578/5, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 02.10.2012 за № 1845/22157 «Про затвердження Порядку ведення обліку і звітності про використання бланків свідоцтв про державну реєстрацію актів цивільного стану, а також їх зберігання» (зі змінами);
8. Наказ Міністерства юстиції України від 29.12.2018 № 4186/5 «Про затвердження типових інформаційних карток адміністративних послуг у сфері державної реєстрації актів цивільного стану».

Література:

1. Як створити належний ЦНАП в ОТГ? Досвід інституційного створення ЦНАП в рамках Програми "U-LEAD з Європою // Підготовлено в рамках Програми "U-LEAD з Європою". - К. - 2018. - 361 с. Електронне видання: <https://goo.gl/8snHNn>
2. Інформаційна записка щодо здійснення повноважень у сфері державної реєстрації актів цивільного стану (ДРАЦС) виконавчими органами міських та селищних рад у територіальних громадах, які є адміністративними центрами районів, механізмів інтеграції послуг у сфері ДРАЦС до ЦНАП, а також організації здійснення повноважень у цій сфері у старостинських округах ОТГ// Підготовлено в рамках Програми "U-LEAD з Європою". - К. - 2019. – 15 с. Режим доступу: <https://tsnap.ulead.org.ua/wp-content/uploads/2019/09/Rekomendatsiyi-DRATSS.pdf>

Додаток 1.

Витяг з листа Міністерства юстиції України від 30.04.2020 № 19855/10510-33-20/8.4.2:

«... У зв'язку з листом ... щодо надання послуг у сфері державної реєстрації актів цивільного стану ... посадовими особами органів місцевого самоврядування Міністерство юстиції повідомляє.

Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування» (далі – Закон) сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.

Органам місцевого самоврядування законом можуть надаватися окремі повноваження органів виконавчої влади, у здійсненні яких вони є підконтрольними їм (частина третя статті 143 Конституції України та частина друга статті 16 Закону).

Згідно з підпунктом 5 пункту «б» частини першої статті 38 Закону до делегованих повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад у сфері забезпечення законності, правопорядку, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян належить, зокрема, ... державна реєстрація актів цивільного стану (за винятком виконавчих органів міських (крім міст обласного значення) рад).

У свою чергу частиною другою статті 6 Закону України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану» передбачено, що виконавчі органи сільських, селищних, міських (крім міст обласного значення) рад проводять державну реєстрацію народження фізичної особи та її походження, шлюбу, смерті. ...

Водночас слід зазначити, що виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи, що передбачено статтею 11 Закону.

Посадовою особою місцевого самоврядування є особа, яка працює в органах місцевого самоврядування, має відповідні посадові повноваження у здійсненні організаційно-розпорядчих та консультативно-дорадчих функцій і отримує заробітну плату за рахунок місцевого бюджету (абзац тринадцятий статті 1 Закону, частина перша статті 2 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» (далі – Закон²)).

Категорії посад в органах місцевого самоврядування визначено статтею 14 Закону². ...

Відповідно до частини третьої статті 52 Закону сільська, селищна, міська рада може прийняти рішення про розмежування повноважень між її виконавчим комітетом, відділами, управліннями, іншими виконавчими органами ради та сільським, селищним, міським головою в межах повноважень, наданих цим Законом виконавчим органам сільських, селищних, міських рад.

Положення про відділи, управління та інші виконавчі органи ради затверджуються відповідною радою (частина четверта статті 54 Закону).

Сільський, селищний, міський голова, голова районної у місті, районної, обласної ради в межах своїх повноважень видає розпорядження (пункт 20 частини четвертої статті 42 Закону).

Виключно на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради вирішуються, зокрема, питання затвердження за пропозицією сільського, селищного, міського голови структури виконавчих органів ради, загальної чисельності апарату ради та її виконавчих органів ... , витрат на їх утримання; утворення за поданням сільського, селищного, міського голови інших виконавчих органів ради (пункти 5, 6 частини першої статті 26 Закону).

Враховуючи вищезазначене, вважаємо, що уповноваженою посадовою особою органу місцевого самоврядування на здійснення повноважень, визначених підпунктом 5 пункту «б» частини першої статті 38 Закону, може бути посадова особа органу місцевого самоврядування, яку

уповноважено на вчинення таких дій рішенням відповідної ради або розпорядженням голови зазначеної ради.

При цьому установчим документом органу місцевого самоврядування повинно бути визначено посадових осіб, які виступають від імені такого органу, і для виконання функцій, визначених законом, використовують печатку такого органу з дотриманням вимог Правил організації діловодства та архівного зберігання документів у державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 18 червня 2015 року № 1000/5.

Водночас звертаємо увагу, що абзацом третім пункту 1 розділу II Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 18 жовтня 2000 року № 52/5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 18 жовтня 2000 року за № 719/4940 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 24 грудня 2010 року № 3307/5), встановлено, що нумерація актових записів цивільного стану кожного виду державної реєстрації починається з першого номера і ведеться послідовно протягом року з 01 січня до 31 грудня включно.

Таким чином, у разі створення об'єднаної територіальної громади та враховуючи, що проведення державної реєстрації народження, шлюбу, смерті належить до компетенції виконавчого органу сільської, селищної, міської (крім міст обласного значення) ради такої громади, нумерація актових записів кожного виду державної реєстрації має бути єдиною на території, на яку розповсюджується компетенція відповідного виконавчого органу.

Позиція щодо надання послуг у сфері державної реєстрації актів цивільного стану посадовими особами органів місцевого самоврядування доводилась до відома Головних територіальних обласних управлінь юстиції листом Міністерства юстиції України від 04 травня 2018 року № 5334/8.4.2/32-18.

Крім того, інформуємо, що з метою врегулювання питання отримання бланків свідоцтв про державну реєстрацію актів цивільного стану, їх зберігання, ведення обліку тощо посадовими особами виконавчих органів сільської, селищної, міської (крім міст обласного значення) ради об'єднаної територіальної громади, у тому числі посадовими особами виконавчого комітету такої ради, уповноваженими на проведення державної реєстрації актів цивільного стану в населених пунктах об'єднаної територіальної громади, крім її адміністративного центру, Міністерством юстиції внесені зміни до Порядку ведення обліку і звітності про використання бланків свідоцтво про державну реєстрацію актів цивільного стану, а також їх зберігання, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 29 жовтня 2012 року № 1578/5, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 02 листопада 2012 року за № 1062/34033 (наказ Міністерства юстиції від 26 вересня 2019 року № 3000/5, зареєстрований у Міністерстві юстиції 27 вересня 2019 року за № 1062/34033, який набрав чинності з 18 жовтня 2019 року). ...

Перший заступник Міністра Євгеній ГОРОВЕЦЬ»

